

طاشينك
ارمنيجه يوم سياسي فخرته
صاحب امتياز: هراير ماموريان - زمير
"TACHINK",
JOURNAL ARMÉNIEN
QUOTIDIEN
SMYRNE
Directeur - Rédacteur en chef
H. MAMOURIAN
10 ՓԱՐԱ

ԴԱՇԻՆԻՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	ՏՐԿ.	ՎԵՑ.	ՆՈՒ.
ԻԶՄԻՐ	80	40	20
ՊՕԼԻՍ ԵՒ ԳԱԽԱՌ	80	40	
ՍՐՏԱՍԱՀԱՄԱՆ	25	12	4ր.

Ձրատարակում ծնողադիր ևս չեն տրուիր

ՏԵՕՐԷՆ - ԽՄԱՐԱԳՐԱԳԵՏ

Հ. ՄԱՍՈՒՐԵԱՆ

10 ՓԱՐԱ

Երուսաղէմը Ազատեմ

... Եւ քանի որ ժամանակները այս պէս չար են... և հազարաւոր ու ան- յիշական սպանութիւններ տեսնող բան չ'մնացեր, դառնա՞ք նորէն դէպի Ս- րուսաղէմ, դէպի յաւիտեանական քաղա- քը, դէպի յաւիտեանական անվերջանալի և անսկզբն ու գերազանցօրէն Հայկական խնդիրը, Երուսաղէմի խնդիրը, որ կեդր. Ազգ. Ժողովին անշարժ և անվարձան մէկ կայքը ու օրակարգին յամառ յա- ճարանքն է:

Եւ, իրաւունք, Հայկական Բարենորոգ- ժանց խնդիրը չէ առաջին Հայկական խն- դիրը, որչափ Երուսաղէմի վանքին բա- րեկարգութեան խնդիրը:

Եթէ Երուսաղէմը գոյութիւն չունէ նաւր, Հայերը խնդիր մը պակաս պիտի ունենային այսօր: Եւ գէշ եղած պիտի ըլ- լար: Բայց եթէ այն ալ չըլլար, Կեդր. Ազգ. Ժողովը գոյութիւն ունենալէ պիտի դադարէր, զի, առանց Կեդր. Ազգ. Ժո- ղովոյ, Երուսաղէմի խնդիր գոյութիւն չունի... Եթէ Երուսաղէմի Հայոց վան- քը չըլլար, Ազգ. Ժողովը Երուսաղէմ մը պիտի հիմնէր անպատճառ, և հոն հա- յոց վանք մը ամբողջութեամբ, որպէսզի իր ռէզոստանթը ապացուցանելու յենակէտ մը ունենար:

Այսպէս, սա վերջապէս չորս տարինե- րու ընթացքին, ի՞նչ բաներու ակնա- տես եղանք, ի՞նչ ազդեցիկ, քաղաքա- կան և համայնարհային ծանր խնդիրներ վճռուեցան և վարձան գտան, իսկ Ս- րուսաղէմի Հայկական Բարենորոգ զեռ չի ծակուեցաւ և ուր որ էր հոն մնաց՝ հան- գուցեալ Յարութիւն Պատրիարք վեհա- պետեանի վարձանաւան ի վեր, եթէ չի խառնեց անկէ առաջուան մոխիրներն ալ մինչև Յարութիւն Պատրիարքի հա- բեր «Բնօրէն Ծնունդներու» հրաշափառ համարձման օրը:

Պոլսոյ Պատրիարքական Աթոռը անկէ ի վեր չորս պատրիարք փոխեց. Թուր- քիա երկու մեծ պատերազմներ մըց, ո- րոնք բարեբաղդաբար վերջ գտան. Ամե- րիկեան Բանաստեղծ Միացեալ Նահանգնե- րու Նախագահին ոտքով կոխած մէկ ե- լեքտրակոճակով վեց հազար քիլոմէթրի վրայ ահագին տարաբնույթ պայթեցուց և երկու մեծ ուղեւորներու յաւիտեանական ջուրերը իրարու միացուց, սաւառակը ո՛չ միայն իր զեկը գտաւ, այլև սաւառ- նորը Բէյրութի չնորհիւ, քաղաքաւոր ճու- կի մը բոլոր շարժումներուն նախանձիկի կացուցուեցաւ և երկրի թոյններուն թոյնը գերազանցեց իր զլիւծվայր, կո- ղիւրու վրայ և կունակի վրայ թոյնիւր ա- մնակարողութեամբ և Արարչագործու թեան մէկ թերութիւնը կարծես սրտա- զրեց, — զի թոյնուն անգամ իր կոնա- կին վրայ չի կրնար բեկուեան թոյնիւր կատարել — և զեռ Երուսաղէմի հայկական թանապան ուր որ էր, մնացած է հոն իր քար գայթակղութեան:

Վաղը գուցէ Հայկական բարենորո- գումներն ալ, այսպէս թէ այսպէս, կերպով մը վախճան կը գտնեն, բայց Երուսաղէ- մի վանքին յաւիտեանական խնդիրը կը մը- նայ իր տեղը:

Արքիմէտ լծակ մը կուգէր աշխարհը իր տեղէն շարժելու համար՝ Երուսաղ Օտեան Երուսաղէմի խնդիրը շարժելու և վճռելու մէկ կերպ միայն գտաւ՝ վան- քը արեւի խնդիրը վերջացնելու համար. Օրմանեան Սրբազան վեց աստուան բա-

ցարձակ իրազօրութիւն մը պահանջեց վան- քին գործերը կարգի դնելու. Ազգ. Ժո- ղովոյ յաւիտեանական պատուիրակներու խորհրդաւոր առաքուները համարեց միակ ելք. իսկ մենք կուտայրկենք խել- քը գլուխը և քիչ մը բռնակալ Պատ- րիարքի մը ընտրութիւնը իր միակ մի- ջոց վանքին կողմ կտրած Միաբանու- թիւնը զուգիւր և վանքը ազատելու Չա- քըճախական վեղարարու աւաղակնե- րէ:

Բայց խօսքը Կեդր. Ազգ. Ժողովին է:

Երկու և Ազգ. Ժողովին մէջ պիտի խորհուրէր Երուսաղէմի վանքին համար Ազգ. Ժողովոյ կողմէն կարգուելիք ներ- կայացուցիչ մը ընտրութեան վրայ, որուն պաշտօնը պիտի ըլլայ հսկել վանքին վար չական և վատակարարական գործերուն վրայ:

Այս պաշտօնը պիտի ըլլայ միայն հանգամանքով. Այս պաշտօնին համար յարմարագոյն ընտրելին նկատուած է Հայկ. էջ. Սոցալարեան, որուն հաւա- նութիւնը պիտի խնդրէին երկուսն ժո- ղովին մէջ. Զի գիտցուիր թէ ինչո՞ւ նոյն իսկ մէկ և մը հաւանութիւնը պիտի խնդրէին ատենի պաշտօնի մը համար, որուն լե- ցուն ամբականին «ախը» կը քահն գու- ցէ Կեդր. Ազգ. երեսփոխաններն շատ շատեր, Օսմ. երեսփոխան ըլլալէ վերջ, քանի որ այդպիսի պաշտօն մը ոչ նուազ հասութեան է և ոչ ալ նուազ նախա- ձեկի, քան Օսմ. երեսփոխանութիւնը, մանաւանդ որ Երուսաղէմի Ազգ. Ժողո- վոյ ներկայացուցիչն ամբողջական ալ վանքին պիտի վճարուի:

Բայց, ինչպէս գիտենք, Սոցալարեան էջ. առաջին առիւթը չէ որ Երուսաղէմ պիտի երթայ. անցեալ տարի ալ երբեքն պաշտօնով մը քանի մը ամիս իբր պատ- ուիրակ Երուսաղէմ գնաց, և ցարդ զեռ Ազգ. էջ. խնդ, չիմացաւ թէ Սոցալարեան էջ. ինչ գործ կատարեց հոն և ի՞նչ բա- ցառիկ արժանիքներ ցոյց տուաւ, իր լուծութեան համար սաւառը պերճանքովը, որ- պէս զի այս անգամ ալ միայն հանգա- մանքով հոն հաստատուի մէկը, որ գոնէ Պարզ և էջ. Փափագեանի նման ծեծ մը ուտելու առաքինութիւնն ալ չէ ունեցած վանքի քաղաքաւոր վեղարարու պոք սէռներէն:

Այդ չունենք Սոցալարեան էջ. Կալա- տոնին, Բայց պէտք կ'այայն նորիւրէկ պաշտօնին: Կալ չի՞ ըլլար որ Սոցալա- րեան էջ. ինչ միայն պաշտօն մը տայու համար Երուսաղէմի մէջ գայն Վարդա- պետ ձեռնադրենք ու վերջն ալ Երուսաղ- զի մի Պատրիարք:

Ազգ. Ժողովը որոշեց է որ անոր ամ- սաթոյնով վանքէն տուելի՝ վանքը ո- րոշուն է արդեօք, ո՞չ ապաքէն Ազգինը: Վանքին յաւիտեանական պարտքը ասան. կո՞ւ կը թեթեմայ:

Անոր պաշտօնը պիտի ըլլայ եղբ' մը- նայուն, Պատրիարքին քով (բայց ո՞ր չընտրուած Պատրիարքին քով) յանուն Ազգին հսկել՝ վանքին վարչական, մա- տակարարական և բարեկարգութեան խնդիրներուն վրայ, իւր իւրեքն ընտրուե- լիք Պատրիարքին գործը ինչ պիտի ըլլայ. չըսէ՞ք սըվօր թէ Կեդր. Ազգ. Ժողովը անվերջ և աշխարհիկ Պատրիարք մը կընտրէ արդէն յանձին Սոցալարեան էջ. ի:

Տնտեսական և վարչական մասին հա- մար այս կարգադրութիւնն յետոյ պատ- րիարքական ընտրութիւն պիտի կատար- ուի եղբ' ի մօտոյ:

Երբ, և ա՛յ ինչո՞ւ համար ի՞նչ պի- տի ըլլայ, Սոցալարեան էջ. Կալապաշտն

վերջ, ընտրուելիք պատրիարք օլաւսիսին զերը, ազգին՝ Ս. Տեղեւոր վրայ եղող հայ վանականներու միաբանութեան մեղ- քերուն և գայթակղութեանց վրայ:

Զըսէ՞ք սըվօր թէ Ազգ. Վարչութիւնը իր այս կարգադրութեամբ Երուսաղէմի վանքին աշխարհական վարչութիւնը կ'օ- նականէ կուգէ գտնել, Բայց Երուսաղէմի մէջ, առանց կրօնականին, ի՞նչ ունի Հա- յութիւնը աշխարհիկ:

Վարչութիւնը պէտք չէ՞ որ փոխա- նակ ներկայացուցիչ մը զրկելու, ընտրէր Երուսաղէմի մէջ բուն Ազգին ունենալիք ներկայացուցիչը — Պատրիարքը: Ու ալ պէ- տ չընելուն մէջն է անա իր բոլոր խոր- հրդաւորութիւնը, որուն տակ ո՞վ գիտէ թէ ի՞նչ կայ...

ԱՎՈ

ՀԱՅԵԼԻՒՆ ՄԵԶ

Երուսաղէմի պատուիրակներու ըն- տրութիւնը պիտի կատարուի յառաջիկայ Ազգ. Ժողովին մէջ կ'ընեն մայրաքաղա- քի թերթերն ու հաւանական ընտրելի ցոյց կուտան Հայկ. էջ. Սոցալարեան:

Սոցալարեան էջ. վերջերս՝ սոյնինքն անգամ մը Երուսաղէմի թերթաւան ու դառ- նալէն հոք իբր պատուիրակ, մեղանչեց իր կ'չուսին ու դատարարութեան փա- փուց ու գեղեցիկ ասպարէզը լքելով կը մտնէ ազգային ծնունդեան տխուր ու փա- ռատելիկ ասպարէզին մէջ, կարծելով այդպէս աւելի օգտակար ըլլալ ազգին ու փոխանակ մատաղ մանկուն կրթելու, կը միտի կրթականներ կրթել բարեկարգե- լու յաւանութեամբ Երուսաղէմի վան- քը...

Աստուած՝ Երուսաղէմի Աստուածը չը- նորս ու խելք տայ Սոցալարեան էջ. խնդի- ու երանի թէ ճշմարիտ չգէր պիտի ընտ- րուներն, որոնք ինչի համար բարեկամ- ներ չեն իրեն, այլ առեւտու բարեկամներ, չընելու համար թշնամիներ:

Երուսաղէմի վանքին աշխարհականա- ցումն սկսաւ, պահ մը խորհեցան Պոլսոյ պատրիարքութիւնն աշխարհականացնել, բայց այնքան աղմուկ, այնքան իրարան- ցում տեղի ունեցաւ՝ Պատրիարքին խոր- հրդական մը տուաւ այդ խնդրին չուրջ որ հոտ կեցան, ընկրկեցան ուղղակի ու անողղակի այդ փափաքն ունեցողներն, ու անա հիմակ կամացուց մը Երուսաղէ- մէն սկսան իրենց նպատակին իրականաց- ման աշխատիլ ու բնաւ զարմանալի չպիտի ըլլայ եթէ քանի մը տարի ետք, ապիկար պատրիարք մը Պոլսոյ Աթոռին վրայ բազ- մեցնելով, անոր քովն ի վեր չկանգնեցը նեն Երուսաղէմի Աթոռին քով հիմակուան զենիք պատուիրակներն պէս հատ մը:

Սոցալարեան էջ. պիտի ընդունի՞ ի- րեն առաջարկուած պաշտօնը, չեմ գիտեր, բայց եթէ ընդունի, ինչ որ հաւանական կ'ընեն, իր պաշտօնին գիտակցութիւնն ունենալով պիտի ընդունի, այսինքն Ս- րուսաղէմի ապագայ նոր ընտրելի պատ- րիարքին քով Աստի զերը կատարելու հը- րուելուած ըլլալն ըմբռնելով պիտի փու- թայ Ս. Յակոբայ վանքը, թէ գոյն փըր- կելու սեռունն նպատակէն քաղաքիւրուած պիտի երթայ հոն, անա հանելուկը հոն է:

Որովհետեւ որչափ որ կ'ընեն, Սոցա- լարեան հակառակ էր Պոլսոյ պատրիար- քին խորհրդական մը տալու տեսակէտին ու սկզբումս հակառակորդ այս գաղափա- րին, հիմակ եթէ ինք Երուսաղէմի աշ- խարհական պատուիրակները մարմնա- լորէ իր վրայ, անի կացութեան մը մէջ պիտի դնէ ինքզինքն ու հետաքրքիր էի

հասկնալ թէ ինչպէս պիտի չըմեղացնէ ինք- զինք Սոցալարեան էջ.:

Իբրեւ թէ եկեղեցականներու մէջ մարդ չգտնուէր վանքն կանոնաւորելու ու բա- րեկարգելու ու ելեր աշխարհականներու դիմում կ'ընեն, ու կ'կարծեն թէ կեդրո- նէն հեռու, պաղ արեւմտ, դիտողներն չեն կոտոր թէ ի՞նչ թագուն մատեր կը շալժին, ի՞նչ յետին մտքեր կ'աշխարհիկ Պատրիարքարանի Ազգային Ժողովներու ընկերներուն մէջ...

Նորընտիր Ս. Պատրիարքը պէտք է վերջ մը դնէ այս դարձուածքներուն ու էնթրիկներուն քրովհետեւ իր հեղինակու- թիւնն է որ ոտակալ կ'ըլլայ ու եթէ այ- սօր Երուսաղէմի վանքին վրայ կ'ըլլայ ու- տնագութիւնն, վաղը չպիտի ուշանայ նոյն իսկ իր բազմած թիւոսին ըլլալու նոյն բանը:

Իայլ ամենէ կարեւոր մոռցայ, տես- նենք թէ Երուսաղէմի միաբանութեանը ի՞նչ ընդունելութիւն, ընելու կ'պատրաս- տուի Սոցալարեան և ընկերութեան... կարծեմ զարմալ պիտի խնդանք...

Եւ այս անգամ յանցանքը ուղղակի մեր կողմէ պիտի ըլլայ, այսինքն Կեդրոնի Ազգային Ժողովին, որու կազմութիւնը շատ յաւակարգրած էր Դաշինքի մաւ- նաւոր թղթակիցը Հայրդղի:

ՆՍ

ԱՆՑՔԵՐ ՈՒ ԱՆՁԵՐ

ՊԱՏՈՒՐԱԿՆԵՐԸ

Դանի մը օրէն, գուցէ քանի մը չա- րաթէն, հայկական եղբարաւոր ճակա- տագրէն ծնունդ առած պատուիրակները պիտի ուղի ինան Երուսաղէմ, — յաւիտե- նական պալատի, կաքի, քայքայումի, զեղծումի և ըմբոստացումի վայրը:

Նոր չէ որ, քննական և աւետարե- րական այս ձեռ կը կրարկուի մեր հան- րային գործերուն մէջ, նոր չէ որ աս ու ան, առաւելապէս, առաջադիւր ասա- նալու պապակովը քիմքերինն այրած ու օտար հորիզոններու տնչանքովը գիտով, կրկէս կը նետուին, Կեդրոնի պատգամը, խօսքը, հրահանգը անուրանալ տակ, կերթան այդ պարիսպներուն ետեւ, խա- զալութիւն հաստատուելու, և Տիրոջը պատուիրանները վերստի զոյգելու հոն:

Բայց, տարաբնույթաբար, ամէն ան- գամ ալ, այդ առաքելութիւնները, տասնեակ հազարներով զիջուած պարտ- քի շեղակոյտին վրայ՝ նորիւ աւելցու- ցած են, առանց տիրական, տեական, նոյն իսկ նշանակեցի մը փոխադրումի և արդիւնքի: Եւ վանքը առաքելութեան մեկնումէն վերջ, նորէն ելած է ապե- րասան ըմբոստ, զեղծանող, ամբթ ու նախատինք բերելով ազգային զգացու- մին, ազգային աշխարհապատուութեան ու ինքնագիտակցումին:

Ուրիշ ոչ մէկ տեղ Հայը բունած է քա- ղաքակիրթ ազգերու համահաւասար զիրք մը, որքան և Երուսաղէմի պատ- մական օրբովայրերուն մէջ. միլիոնաւոր կաթոլիկ և օրթոտոքս ժողովուրդին թի-ւին հետ քաղաքաւոր՝ հայ ազգին թեական նուազութիւնը պատճառ մը չէ եղած որ, ան համահաւասար զիրք ու հրաւենեք չունենայ այդ օրբովայրերուն մէջ. հետեւաբար, մեր ազգը պէտք էր այդ պատուանդանը մաքրագործէ, և բարձրացնէ, այս տեսակէտին մէջ ամէն հայ համակարծիք է, ոչ թէ որովհետեւ միայն զեղծումներու, ըմբոստութեան, ա- պերասան ու չուայտ կիրքերու վայր մը

եղաւ Երուսաղէմի վանքը, այլ անոր համար որ, մենք միշտ այդ վանքով ցոյց պիտի տանք քաղաքակիրթ ազգերու համահաւասար դիրք մ'ունենալին:

Ազգային ժողովը, արդէն կը զբաղի Երուսաղէմի վանքին համար մասնաւոր բար պատրաստուած կանոնագրի վաւերացումով, չի գիտե՞ք թէ՞ անկա պիտի կրնայ տառապէս գործադրուիլ, ու եթէ գործադրուի իսկ չափազանց աշխարհականացած իր այս ձևով ու ուղղութիւնով գործադրուած ընդհանուր պիտի ըլլայ մեր պատմական ու աւանդական հոսանքներու պահպանման, ապագայի տեսակէտով ևս մեր հարցեր են՝ որոնց պատասխանը ուսով ու խժժով զէմ ապագան միայն ցոյց պիտի տայ, բայց, քանի որ այս քան աշխարհակցեցնուած միտումը մեր ցոյց պիտի տրուի, և այն քան խաղաղութիւն քաղելու առաւելած են՝ ինչո՞ւ համար, Երուսաղէմը չի վերածել պարզ առաքելութեան վիճակի մը, և հոն հաստատուի, Բողոք, ժողով, Կոնստիտուցիոն, և և այլ աթոռ իր պատմական զանգեղանքները, այսպէսով, գոնէ աւելի ևս ամրապնդած կրնայ հակադրութիւն կատարելու սկզբունքը, քան այս վարչական մարմիններով՝ որոնք, Պոլիս պիտի նստին, Երուսաղէմը կատարելու համար լոկ քննիչներու տեղեկագրին վրայ:

Սակայն, երեւոյթանքներ կան, որոնք գործ չունին, և ասիկա վերապէս, անպարտաւոր միջոց մըն է ամենուն համար առ հասարակ...:

Վարչութիւնը տակաւին չանուանեց նոր առաքելութիւնը, և սակայն երկու անգամներ կամը հարցուցած է կրօնի Օրմանեան սրբազանի որ, ինքն ալ յօժարեմ է երթալու վանք, և առաւելուն վեց ամսուան ընթացքին կարգադրելու խնդիրը, հիմնականօրէն...:

Անձանօթ է մեզի թէ, Վարչութիւնը ինչո՞ւ համար կը վարանի տալու Օրմանեան Սրբազանին այս պաշտօնը, և կատարեալ իրաւորութիւն, որպէսզի, միանգամ ընդ միշտ ազատի Երուսաղէմի հարցէն, և իր պաշտօնավարութեան չըջանին պատմական գործը, պարծանքի տալով մը թողու... Օրմանեան Սրբազան, անտարակոյս չ'կրնար իբրեւ վաւերական ներութիւններուն ու բազմաթիւ էթնոքրիկներուն տեղեկանք, իր ձեռները խաչաձեւ ու սպասել վարչակա, հրահանգի այս կամ այն խնդրին, մանրամասնութիւններուն վերաբերումով, ու յետոյ Վարչութիւնը իր հրահանգը բանաձեւել ատալ՝ ինք անտեղեկ է վանքին պարսպներուն ետեւ խաղցուած խաղերուն, ան չափ չափ իր համոզումները հիմնած է իրեն յղուած գիրքը հակասող նամակներուն տեղեկագրերուն վրայ: Հիտեաբար, իր բանաձեւած հրահանգը, որ Պոլսոյ մէջ պատրաստուած է, չի կրնար գործադրելի ըլլալ վանքին մէջ, ու յետոյ Օրմանեան Սրբազան, մին է այն

կարող, փորձառու և վարող կղերական ձեռքերէն, ուրկէ կրնանք ակնկալել այս խնդրին լուծումը, ընդհակառակը, եթէ իր յանձնառութիւնը չի կրնայ կատարել ինքը չէ՞ որ ինքզինք վարկաբեկ ըլլած պիտի ըլլայ ինքը չէ՞ որ իր ան ձեռն հմայքը կտարած ջախջախած պիտի ըլլայ իր անձին զէմ, խաղ հակադրութեան կանոնակարգ, և մասնաւորներու կրթութեան պէտք է զոհ ընդհանրապէս ընդհանուրին չափը, և հանրային օգուտը...:

Բարեկէ Սրբազան տակաւին չի յայտնեմ իր յօժարութիւնը, և սակայն կը տեսնուի յայտնապէս...:

Թորոք մը Սրբազան Սրբազան Առաջնորդական պաշտօնէն լքուելէ վերջ՝ գոնէ ինքզինք չ'տեսած զգայ այս պաշտօնին խտրութիւնը կրթական միջին տեղին...:

Միզի համար, լաւագոյն ընտրութիւն մը կարելի է ընել, յանդուգն, խիստ կարգի, մաքուր մի մարմնացումը եղող եկեղեցական մը զրկելով վանք քանի որ անպատեհ հրահանգ մը պիտի զիտեղեք իր ձեռքին մէջ, Հարկ է, մեր եկեղեցական շարքերուն մէջ՝ որոնք այդ կատարել ու կորովի զէմքը, և զայն ապարդ ընելով:

Եւ այդ զէմքը Սուչեղ Սրբ. Սերոբեան է ապահովաբար...:

Մուշեղ Սրբազան իր կարողութեան չափաւորութիւնը տեսած է արդէն, և հարկ է դնել վերակոչել զործի, ապարդ զի կանչել, ու վարել զինքը, վասնզի, կը խտրութիւնը որ Մուշեղ Սրբազան իր տարապայման յանդուգնութեան պատճառով պէտք է հրահանգուի, ու հրահանգը երբ կայ անպատեհ, այս խնդրի, յանդուգն խնդիր, կորովի, իմացական արտասովոր կարողութիւնով օժտուած եկեղեցականէն հրաշալի արդիւնքներ ակնկալել, կարելի է:

Սրբազան մը պէտք է Երուսաղէմի մէջ, շառաւիղ, բիրտ, պատմականները և զինքները փրկող, ջախջախող, և ասիկա, այդ խաղաղութիւնը միմիայն Մուշեղ Սրբազանը կրնայ շարունակել:

Աշխարհական պատուիրակներուն անդրադառնալով՝ արդէն վարչական սրահէն դուրս չ'ունենալ կը յաճին եղիւր, ինչպէս կը զրէ մեզ բարեկամ մը Պոլսէն Հայկ Սոֆասարեան, Ժագ Սայապալան... և երրորդ մը, որուն անունը կը վրկալի յիշողութեան այս միջոցի տարապայման մտախոնքներով խնդրուած լլալով ուղեղ...:

Սոֆասարեան Պոլսոյ դատարարակնութեան շարքին մէջ՝ առաջին ու վաղուէն զէմք է ապահովաբար, բայց, ինքն անձանօթ է թէ՞ իր պաշտօնը որքան օգտակար կըլլայ պատուիրակի հանգամանքով...:

Սայապալան, խաղաղող, սրտեան, ուսումնասիրող միտք մըն է, բայց զժողով դառնալ, կորովը կը պակսի իրեն, օրինակ կուզէք իր կարողութեան, Արիւստանի քննական տեղեկագիրը աչքէ անցնե՞ք:

և պիտի համոզուիք ապահովաբար որ ասիկա, այդ խղճամիտ գործը, ցայտուն ապացոյցն է Սայապալանի այս կարողութեան, ինքը լաւագոյն տեղեկագրող մըն է, բայց անկէ զո՞րք, կը տարակուսեմ, որ օգտակար ըլլայ, ու յետոյ հարկ է վանական էթնոքրիկներուն տեղեկալ ըլլալ միջոցն որքան լաւ եւ հոգեւէն, Պ. Սայապալան, մենադատներէ հետո՞ւ ապա՞ծ է հակառակ ա՞յս որ Երուսղ հոգի մը ունեցած է, և գերագնացապէս լաւատեսող, քանի մը տարիներ առաջ...:

Անտարակոյս, լաւ կազմակերպուած պատուիրակութեան մը մէջ, իր նշանակելի դերը կրնայ ունենալ ինքը, բայց կը կրնան որ, հարկ է, իրեն ընկերացել խնդիր, կորովի, վանական էթնոքրիկներուն խաղաղ տեղեկալ կրթական մը, որ օգտագործէ այս կարողութիւնները, ինքը միշտ մնալով անպակի, ու անմատոյց զէմքը այդ պատուիրակներուն գլխուն:

Բայց թէ՞ այս պատուիրակները պիտի կրնան վերջնական խաղաղութիւնը հաստատել վանքի խռովայն ու ապստամբ պարսպներուն մէջ՝ ասիկա, ապագան ցոյց պիտի տայ...:

Լաւագոյն պիտի ըլլար Օրմանեան Սրբազանը կոչել գործի, զինքը օժտելով համարձակ ու լիազօր գործելու արատեղաբարձ մը՝ ու եթէ չի կրնար Ազգին բաղձանքները կատարել, քարկոծել զինքը, Երուսաղէմի պատեհներուն առջև...:

ERSILIA

ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՆՅՈՒՐԱԳ

ԻԶՈՒՐ

Երկ Ս. Լուսաւորիկ մատրան մէջ պատշաճ հանդիսաւորութեամբ տեղի ունեցաւ հանգուցեալ Տեառ Դառնիկ Բապուճեանի յուշարկաւորութիւնը: Կը նախագահէր Առաջնորդ Ս. Հայրը չըջապատուած քահանայից զասէն Առաջնորդ Ս. Հայրը միջն գերեզմանատուն գնաց և հոն ևս նախագահեց թաղման կարգին: Ինչպէ՞ս գրած է ինք մեր երկնի թիւով, Տեառ Բապուճեան իր մահուան չուրջ երեք շաբաթ առաջ իր ամբողջ հարստութիւնը Ազգին կտակած է և ընդհ. կտակաւ կատար կարգած է Առաջնորդ Ս. Հայրը որ հանգուցելոյն պահանջները գտնելէ և պարտքերը վճարելէ վերջ մնացեալը պիտի յատկացնէ ազգային անուակնի՝ նախապատուութիւն տալով Հիւանդանոցին, ըստ կտակարարին փափաքանոց:

—Հինգ շաբաթի երկու Ուսումն. Սորհորդը իր շաբաթական շիտա գումարեց նախազանգութեամբ Առաջնորդ Ս. Հոր Ներկայ էին Նաղարէթ Ներսէսեան, Զաքարիա Աւետիքեան, Զարեհ Գաղաթեան և Դրեգոր Պէրկամալեան էջները: Ժողով անդամներէն Համարձակ էջ, Նիգամեան քաղաքէս մեկնած ըլլալով, ըստ օրինի հրաժարեալ Նկատուեցաւ և որոշ-

ուեցաւ իր տեղ յարմար ընտրելի մը ներկայացնել: Ժողովը գրադեցաւ կարգ մը զարդակաւ խղիղներով և ի մասնաւորի յառաջիկայ շաբթու ի նպատակ վարժարանաց տրուելիք սինէմաի ըստ կարի լաղող և արդիւնաւոր ընկու խնդրով:

—Վորջերս գայթակալի տարածալ. նուիրեն մը ելած էր. իրր թէ Հայնոցը թաւող պատուաւոր ընտանիքի մը քով Որբանոցէն իրր հոգեկցեալ զրուած 13-14 տարեկան աղջկակի մը վրայ պղծուած գործուած ըլլայ հայրագրին կողմէ: Գոհութեամբ լր տեղեկանաւք որ այս մտտին Առաջնորդարանի կողմէ պաշտօնապէս կատարուած քննութիւններէն բացայայտ կերպով հաստատուած է թէ ինչպէս անձի յկատմամբ եղած տարածայնութիւնը ստատ և գրադարութիւն են:

—Աղ. Տիկին Ս. Թ. Սպարթալը Հոփսիան և Միսրոպեան Բնկերսիրաց Միութեաններուն երկերկու ոսկի նուիրած է:

Կ. ՊՈԼԻՍ

Մամուլի վերատեսչութիւնը պաշտօնական զեկոյցով մը հետեւեալը հաղորդած է Մայրաքաղաքի հայ թերթերուն:—

«Բանի մը թերթեր վերջերս «սեւով ներկուած խաչ»ին նման լուրեր հրատարակեցին. անոնք կը վերաւորեն ժողովուրդին կրօնական զգացումները և գրծութիւն կը սիրմանն կայրութեան զանազան տարրերուն միջև:

Զինուորական կառավարութեան որոշումով, Մամուլի վերատեսչութիւնը կը հրաւիրէ թերթերը որ ետ կինան այդ տեսակ հրատարակութիւններէ, որոնք կըրնան մտքերու գրգռութիւն մը առաջ բերել: Այս կարգի միջադէպ մը պարագային զէպքերը թերթերու մէջ հրատարակելու տեղ՝ նախընտրելի է այդ մասին տեղեկութիւն տալ Ա. Զօրաւանակի հրամաւատարին և օստիկանական պահակաւորներուն, քննութիւնը և ցուցարարներու հետապնդումը դիւրացնելու համար: Այն թերթերը, որոնք կ'անաստեն այս պատուէրին, պատասխանատու պիտի նշկատուին:

—Վիէնայի «Ինքուիդին»ի թղթակիցը կը հաղորդէ թէ տառերու գիւտին և տպագրութեան թերթերին առթիւ տեղւոյն համալսարանի յաճախող ուսանողներ և մտաւորականներ գաղափարն ունեցած են հիմնելու այնտեղ ամսաթերթ մը «Հայագիր» անունով իրր օտկան Հայ կրթութեան, գեղարուեստի և գրականութեան:

—Մայրաքաղաքի թերթերէն կը տեղեկանանք թէ՞ ծանօթ երգիչ Պ. Շահմուրատեան Շաբաթ օր (այսօր) պիտի մեկնէ զէպի Իզմիր, համար տալու Յետոյ պիտի դառնայ Պոլիս, և թերեւ այս տեղ ալ համար տայ: Կը լսուի թէ Բաւրիզէն Օրբան Գոմիքէն հրաւեր եղած է Պ. Շահմուրատեանի:

չուանները բռնած...:

—Պէտք է որ մեռնի, մոռնեց ան, պէտք է սպաննեմ... այս ալ:

Զոր շարժում մը ըրաւ... Հագիւ կիկմացող խօսքեր կը հասնէին միջնադարեան ականջները:

—Մեաք բարեաւ մայր... սիրական մայր... հայր, հայր... ո՞ր ես...:

—Մայրը կը կանչէ, չչեց գահիճը տոգուեալ... հայրը կը կանչէ... ինչպէս իր ձայնը անուշ է և տխուր... և ինչպէս կը յուզէ սիրտս...:

Անգագիւ հետաքրքրութիւն մը կը գրաւէր զինք: Տեսնել, ո՞ն տեսնել այս գահին զէմք... այս պատկերն որ գնդուի մը նման տարօրինակօրէն հոգեւած էր... Այո՞... տեսնել զայն... Դեռեւ կը գիւղաւոր զինք մող զփոքութեան թայց արդէն իր մատները քակած էին սե պարկը կապող կապերը արդէն կը վերցնէր լաթը, արդէն իրեն կ'երևէր պաշտելի զէմքը, աչքերը գոց, երկայն արտեան ունեւները, ջինջ ձակաւոր և հիւսնակ մագերը Վիտէթաի... երկար վայրկեան մը զիտեց զայն, անբացատրելի չփոթութեամբ մը այս կատարեալ, ներդաշնակ շնորհներուն առջև, գեղեցկութեամբ և անմեղութեամբ:

—Որբան գեղեցիկ է, ըսաւ ան ընդ-

«ԴԱՇԻՆԻ» ԺՈՐՈՐԴՈՐ 17]

ՄԻՇԷԼ ԶԷՎԱԿՈ

ԲԱՐՏԱԵԱՆՆԵՐԸ

ՖԱՌԻՍԹԱ

Ե.

ՄԻՋԱԲԱՂԱՔԻ ՏՈՒՆԸ

Միայն այս յատակին մէջտեղը կ'ենրեք գոցուած կափուր մը, օղակ մը կար այս կափուրին վրայ, չուան մը կապուած էր ուղղակի առատաղը կ'ենէր, ու ճախարակներու համեմատ կ'ենէր միջնորդի մը երկայնքը ուր հաստատուած էր հանգուցով մը խոչոր գամի մը: Բաւ էր որ այս հանգուցը քակել, չուանը կը սահէր իր ճախարակներուն վրայ և կափուրին խուփը այլ ևս բռնուած չըլլալով կ'իջէր կ'ասէր զէպի վտր...:

Եւ ով օր գտնուէր այդ խուփին վրայ, կը քուէր զէպի վար Սէնի մէջ...:

Դահիճը, մտնելով, չուաններու տըրցակ մը առաւ, զո՞ր կապելու համար և զայն խղիղելու մէջ հարուածով յետոյ

զիպը քշելու կափուրին վրայ և թողուլ որ խուփը ինչայ... Ահա իր գործը ասոր մէջ կը կայանար...:

Մտնելուն, զահիճը նշմարեց սրահին մէջտեղը, այն որ պիտի սպանէր, Տախտակամանի վրայ երկեցած էր, անշուշտ ստեղծման նուազած, անոր գլուխը սե պարկ մը անցուած կափուրին խուփին կը դպէր: Զէր շարժէր, թերեւ ոչ ալ կը չէր: Դահիճը յուսախաբութեան պէս բան մը զգաց... իր մտադրութիւնը անհետացաւ...:

—Ո՞վ է այս թշուառը, մըմնեց ան, ինչ ըրած է, ինչո՞ւ պէտք է մեռնի, ե՞ս պիտի սպաննեմ զայն:

Երկարութեան սարսափը իր նախորդ երեք գործողութեան ժամանակ մարդիկ էին, և պայքարը... ստեղծելի պայքարը իր մէջ կ'արթնցէր մտակեր կնիդաններու բնազդները, բայց հոն, կին մը... դեռատի, գեղեցիկ թերեւ... անմեղ... ո՞վ գիտէ թշուառ էակ մը որ նոյն իսկ սպաննելու պէտք չկար... որ կը յանձնուէր գլուխը արդէն խուփին վրայ դրած... Գոյտ գլուխը դարձուց աչքերը զըթութեամբ զողացին... ո՞չ, երեք արիւնքներէն չպիտի ունենար ձեռք զպնդելու այս վերջին գոհին վրայ...:

Ուղղուեցաւ զէպի այն գամը որու կապուած էր կափուրը բռնող չուանը: Բայց հոն երթալու համար երկար չըման մը ըրաւ, առանց իր զօրը դիտելու... կը քակէր, ծռուած, ոտքին մատերուն վրայ, հեւելով ստեղծելի և խեղճակրակ, քրտնէք կը հոսէր խոչոր կալակներով զէմքին վրայ... Եւ այսպէս հասաւ չուանին: Առանց գտնուի համարձակելու, զողողալով հանգուցին տարուած ձեռքը, ու սկսաւ քակել... Այս վայրկեանին դատապարտեալը, զո՞ր հառաչ մը արձակեց որ զահիճին գանկին մէջ հնչեց վերջին դատաստանին հնչող փողին նման: Ուժգին ընկրկում մը ունեցաւ... ան շարժ մնաց, ինքն իր վրայ ամփ փուած, մտիկ ընկելով, մաքսաւորով այս անարկու մտածումին հետ:

—Կ'արթնայ... պէտք է որ սպաննեմ զայն, հոն չեմ ելէ՞ս առաջ... կրնայ աղատիլ...:

Եւ աւելցուց կափակիւնով... —Եւ յետոյ... շատ պիտի տառապի եթէ Դոյն իսկ խեղդուի... պէտք է ըսպաննել, ոչ թէ չարարել... Այն ատեն դարձաւ, կ'աշխատէր ինքզինք գրգռել, ցատկեց միջնա դատապարտեալին ծուրը դրաւ կամ լաւ ևս անոր մօտ կ'ընցաւ, ձեռքը խեղդելու

ՏԵՂԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ինչպիսի անաչ տեղեկացում էր, թուրք երիտասարդներէ կազմուած խումբեր, մօտ մի քանի օրեր անաչ սինէմաներու մէջ բողոքներ յայտնուած էին իրենց լեզուին անպատուութեամբ ըլլալուն պատճառաւ։ Սրիտասարդ թուրքերը բոլորովին անտեսուած կզգային իրենց լեզուն, մինչդեռ տակաւին կը գտնուէին այնպիսի տեղ մը ուր բոլորովին թրքական սեպ հակառակութիւն մըն է։

Հակառակ ուրիշն թուրք հոգի վրայ գտնուող այս սինէմաներու ընկերութիւնները, իրենց գործածած ֆրանսերէններու քով թուրքերէն տառերու հասն անգամ չեն դնել, կըսէ «Անէնկ»։

Նկատառութեան արժանի ըլլալով այս կէտը, երբ բողոքները կը բազմանան ու օր մըն ալ այս բողոքող ուժերը սպառնալիքներ կը յայտնեն մի քանի ընկերութեանց տնօրէններու, այն ատեն է որ կը յօժարին անոնք ինչպէս ֆրանսերէն բացատրութիւնները, ինչպէս թրքերէն տառերով բացատրութիւնները ֆիլմերով ներկայացնել։

Այս վերջին պարագան ուրախութիւն է մասամբ, և այդ ձեռնարկին առաջին գործադրողը պիտի հանդիսանայ Սինէմա բաթէն, կը պահանջուի նմանապէս ամենայն պահանջկոտութեամբ որ միւս բոլոր ընկերութիւններն ալ փութան հետեւիլ այս պատուաւոր օրինակին, կը գրեն թուրք թերթերը։

ԺԱՄԱՆԱԿԻ մը ի վեր ի զմերի Շատրու վան Ալիը ըստեւած անդրոյն մօտ գտնուող Օսմ. նամակատան մասնաճիւղը այլ ևս պատճառներով փակ կը մնար։ Այս անգամ սակայն նամակատանց տնօրէնի կողմէն կը յայտարարուի թէ Նոյ. 18 էն սկսեալ այդ մասնաճիւղն ալ բացուած է որով կարելի պիտի ըլլայ ուղարկել ամէն տեսակ նամակներ, պօստեր, փխաւկազրեր ևն.։

ՆԱՄԱՆԱԿԱՆ նախարարութեան կողմէն թուրք ժողովուրդի կը յայտարարուի թէ, այն նամակագրութիւնը որոնք էտիրէնի վերագրուածն պանծալի իշատակին առթիւ գործածութեան դրուած էին, պիտի շարունակուին մինչև ամսոյս 25ը, իսկ ինչեալ թուականին հասնելուն, և պայմանաւոր լրանալուն պէս անոնց գործածութիւնը պիտի վերջանայ և ուստի մնացեալ նամակագրութիւնները պիտի վառուել ամբողջութեամբ։

ԲԱՐԱԿԵԼԻ վրայ գտնուող Չօրիէր նրբանցքին մէջ Բաթէրօսնի և ընկերութեան գրասենեակին պատկանող վառարանի մը մէջէն կրակ մը վար ինկած ըլլալով բոլոր առաստաղը կոկի պատիլ, Սակայն տնտիշական օրէնութիւններու չը նորհեալ չուտով հրդեհին առաջը կ'առնուի։

ԹՈՒՐԿ ԵՒ ՀԵԼԷՆ հաշտութեան կնքման հետեանքով ինչպէս արտօնուած

հանուր շունչի մը մէջ, և պիտի մեռնի...

Մտածկոտ դարձաւ... քիչ քիչ, կը մոռնար ինչ որ կ'ընէր և ինչու համար հոն էր...

Յետոյ, նայելով, յանկարծ զգաց իր քրտին խորունկ և արագ տրոփումը բան մը որ կուրար և կը խնդար իր մէջ, զլուր ինչ ուրախութիւն մը և անհուն ցաւ մը, իր հոգեւոր տուրքով վրայու թիւնը,— կից հոգին աչքեր ունի,— որ կը գոցէր աչքերը, շրջած կուրծնող և գեղարդկային պայծառութեամբ մը...

—Ա՛հ, բայց կը խնդանամ, ինչ կեանակայեմ... Տէր Աստուած... Միթէ վերջին պատիժս է, պիտի կորչիմ խնդրութեան մէջ... այս զէմքը... ո՛հ, այս զէմքը, կը ինչեցնէ ինձի... ոչ... անկառնելի էր... իր մագիքն են, իր ոսկեղէն մագիքը... ըսելիք չկայ... իր բերանն է... ո՛հ եթէ կարողանայի աչքերը տեսնել... եթէ ան է, աղչիկս, դուռաց ան սոսկալի աղաղակով մը գոհը ցնցելով, աղչիկս... զաւակս... Վիօլէթա, Վիօլէթա...

Վիօլէթա աչքերը բացաւ, յառեց, տխուր և երկնոտ դահիճին վրայ... Անկարագրելի վարկեան մը եղաւ, ուր կը լսուէր ծնրաղլած հովիտի շունչը։ Աղջ

է Հելլէն հիւպատոսներու վերադառնալով թուրք վերադարձը, նորիցէս ի զմերի նոր ընտիր Հելլէն հիւպատոսը Մ. Յօրէսի մօտ օրերէն պիտի գալ քաղաքս։ Հիւպատոսին մինչև գալը, փխանորդութեան պաշտօն պիտի վարէ հիւպատոսարանի քարտուղար և թարգման Մ. Նուվարիտի։

ԳՕՐՏԷԼԻՍՅՈՒՆ Տօնանմանի թաղին մօտ թուրք կարգաւ է նօրկաքի էֆ. Յիշեալին մօտ թաղարարութիւնը վաւերացուած է կառավարութեան կողմէն։

Թիւրքի Հաստն Չափուշ անուն մըզկիթին մէջ իշխարուած են երկու երեք կտոր հին և արժէքաւոր գորգեր։

Գորգերուն յատկացուած պէնիւրը կը մօտին 500 կամ 600 ոսկիի, Տեղւոյս էֆ. զաֆի անօրինութիւնը ալ գորգերը քաղաք փոխադրել տուած է, և մանաւանդ գորգի մասնագէտ եղող էպաշտօնեայի մը հսկողութեամբ ուղարկած է զանոնք Պօլսոյ էֆ. զաֆի նախարարութեան։

ԿՈՒՍԱԿԱԼԻԹԵԱՆ կողմէն ի զմերի ծոցի թուրք շոգենաւային ընկերութեանց կրկին կը ծանուցուի որ իրենց երթևեկութիւնները խիստ կանոնաւոր կերպիւ գործադրեն, չփոթութիւններ յառաջ չի բերելու համար։ Նմանապէս կը յայտարարուի իրենց՝ ուղարկութիւն ընծայել մաքրութեան համար։

ԻՋԼԻԹԻ առողջապահական ապահովելու համար քաղաքապետարանի անօրինութեան կողմէն հակաճիւղման համար սրտուած երեք խմբակները, որոնք չորսական հոգի կը բաղկանային, անբաւական սեպուած են ի զմերի նման ընդարձակ քաղաքի մը, և ուստի խնդրուած թուոյն հինգի, և մարդոց թիւն ալ հինգի բարձրացման համար մասնաւոր դիմումներ եղած են մանաւանդ առողջապահական յանձնարարութիւն տնօրինութեան։

ԿՈՒՍԱԿԱԼԻ Բահմի պէյ անցեալ իրի կուռն, Մադիսա, Սադիկ և Ալաշէնի իր կատարած այցելութիւններէն, վերադարձած է քաղաքս։

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Բարիդէ հասնող լուրեր կը տեղեկացնեն թէ տեղւոյ կառավարական չորջանակներու մէջ շրջած լուրերու համաձայն, նոր քաղաքի մը կազմակերպելը կը յուսացուի Պրիանի նախագահութեամբ։

—Սոյն լուրը պիտի նշանակէ ֆրանսական նախարարական ժողովի լուծումը քանի որ Պրիանն է որ կը վերածնի իր նոր նախարար մը։

—Ռուսոյ, Աւստրոյ և Անգլիոյ Պօլսական դեսպանները երկտր խորհրդակցութիւն մը ունեցած են առջի օր Վարչապետ Սաիտ Հալիմ փաշայի հետ։

—Դեսպաններու և Վարչապետին միջև տեղի ունեցած խօսակցութիւնը դարձած է քաղաքական խնդիրներու

կան աչքերը յանկարծ, լոյսով ողողուեցան... իր թիւերը անորոշութեամբ մը երկարեց, ինչպէս երբեմն, կառաւիքատին ոտքին տակ և անհուն ուրախութեամբ մը մրմնաց։

—Հայրս... իմ բարի փոքրիկ հայր Դիտս...

Դիտս պատուող աղաղակ մը արձակեց որ սենեակին պատերը ուրախացուց։

—Տէր իմ Աստուած, ան է, զաւակս է...

Կանգնեցաւ և ընկրկեցաւ, որպէս թէ ուրախութիւնը և կասկածը իրեն դեռ գիտու պտոյտ պատճառէին։ Իր խոշոր ձեռքերը զողողուն երկարեցան զէպի Վիօլէթա, խոտոյ աշխոյժով ընկրկելով։ Չէր համարձակեր անոր դպիլ, կը խնդար և կուրար և կը մրմնջէր։

—Ինչպէ՛ս, ինչպէ՛ս, զաւակս է... խնդր չիմ... ո՛հ... զո՛ւ ես չէ՛...

Աղջիկը կը ժպտէր։

—Ես եմ հայր... ես եմ։

Յետոյ մէկէն ի մէկ մօտեցաւ։ Այն ատեն, տեսակ մը կոշտութեամբ, գրկեց դեռ տալիս աղջիկը իր հօր թիւերուն մէջ, վերջուց փետուրի մը նման դրաւ, կափուրի ամենէ հեռաւոր անկիւնը, նստաւ գետին ու իր ծնկներուն վրայ դրաւ։

Խոշոր արցունքներով կուրար իր չըրթ

Հ. ՇԱՀՈՒՄ

ՀԱՍՏԱՏՅՈՒՆ, 1894ԻՆ
ԲԱՍՍԱԺ ՀՕՆԻՇԷՐ — ԻԶՍԻՐ

1. Սմին տեսակ շոգենաւներու վրայ ճշգրիտ տեղեկութիւններ։
2. Սըխարիս ամեն կողմիւր համար երթեւեկութեան համար ամսականներ։
3. Զեղչեալ գիներով տոմսակներ Դաղմականներու փոխադրութեան։
4. Ապրանքներու, Բօլիւներու, Պակաժներու յանձնում աշխարհիս չորս ծայրերը։
5. Ստանձնում ամեն տեսակ նիւթերու, արտաճումն, ներսճումն ու թրանզիթը։
6. Մաքսային ամեն տեսակ գործողութիւններ։
7. Ապրանքներու փոխարժէքներու զանձնում տեղւոյն մէջ, կանխապէս վճարմամբ։
8. Դիւրամատչելի եւ վստահելի պայմաններ — Հազարէ աւելի թղթակիցներ — Ամեն տեսակ գործաւնումնանց կանոնաւորութիւն — Դասն տարուան փորձաւորութիւն — Ծանօթ հաստատութիւն։

Շուրջ, և մասնաւոր կերպիւ մեծ Պետութեանց Թուրքիոյ հետ ունեցած յարաբերութեանց մասին։

—Պօլսոյ քաղաքական շրջանակներու մէջ շրջած լուրին համաձայն կ'ըսուի թէ Մերակուտականի անդամ Բէշիտ պէյ որ Սիփադի նախկին կուսակալը եղած է, անուանուած է Սուրիոյ նահանգի ընդհանուր քննիչ։

—Պրիանն կ'իմացնէ թէ, Յրանքօֆերման համաձայնութեան համար տեղւոյն մէջ գտնուող երկու ֆրանսացի պատուիրակներ, մեկնած են դարձեալ Բարիդէ։

—Յիշեալ երկու ֆրանսական պատուիրակները Բարիդ մեկնած են Դաղիոյ կառավարութեան նոր հրահանգներ ստանալու համար։ պատուիրակները կրկին պիտի վերադառնան Պօլսոյ։

—Զօրավար Լիմանի մասնաճիւղն ալ հրամանատար կ'առնէր կայսերական իրաւունքով վաւերացուած է։

—Վառնայէ կը ընկուցուի թէ, Յուստատի 1400ի մօտ Պուլկար բանտարկեալներ հասած են նոյն վայրը։

Ե. Ք. ԸՆԿԵՐԱԿՅՈՒԹԻՒՆ

Վաղը կիրակի, ժամը 7,30-ն (ը. ե.)
Հայ աւետարանականներու մատրան մէջ տեղի պիտի ունենայ ընկերակցութեան ժողովը, և պիտի լսեն Բաթէրօսէ վեր. Յ. Նրանեան, Ս. Ֆիօն Դարասիսարի արդի հովիւր։

Բոլոր անդամները և յարգող հասարակութիւնը կը հրաւիրուին սոյն օգտաշատ ժողովին։

ԽԻՍՏ ՄՕՏ ՕՐԷՆ ՏԵՂԻ ՊԵՏԻ ՈՒՆԵՆԱՅ

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏԱՆՑ ՄԷՋ

Իրապէս անանխնդիր

ՌԱՊԷՆ

Հաշուեկոչն առաջ սպառելու համար նորաձեւութեանց մեծ սթօքը։

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

Ծանօթ.—Բացայայտ կերպով կ'ըսենք թէ այս Ռապէի ժամանակ մինչև հիմա ի զմերի մէջ նմանը չտեսնուած գեղջիկ գիներով վաճառուներ պիտի ըլլան։

ները զողողացող լացով մը մրմնջներ կ'արտաբերէին, անհասկնալի բառեր կը կալկուսէին ու իր գազանային զէմքին վրայ կը նշարուէր անհուն ուրախութիւն մը, անմեկնելի զարմացում մը ու գերագոյն աղապատանք մը... Վիօլէթա կը ժպտէր ու կը կրկնէր։

—Հայր իմ... իմ բարի հայրս Դիտս... դուք էք... իրաւ գուք էք... հայր իմ...

Եւ երբ կրցաւ հասկնալ քանի մը բառեր ինչ որ կը մրմնջէր, լսեց որ կ'ըսէր։
—Այո՛... այսպէս է... այդպէ՛ս կոչէ ինձի... դեռ... լսեմ ձայնդ... ինչպէս գիղեցիկ ես... թեղ վիզս անցուր... գիտես... այդպէս, ինչ անցաւ... ո՛չ, լսէ, աւելի վերջ պիտի ըսես ինձի... և ըսել թէ դու ես... չեմ երագիր... դու ես... միշտ գուռ տքերիդ, սիրական աչքերդ են քու գիղեցիկ մագիքը... զաւակս... կեանքս... Վիօլէթա... ըսել թէ ինչ որ թեւերուն մէջ կը կրեմ... իրաւի աղջիկս է...

(Շար.)

ՅԵՌԱԳԻՐ

Կ. ՊՕԼԻՍ, 22 Նոյ.— Օսմանեան երեւոյթանաց ընտրութեան համար կազմակերպուած յանձնախումբը, երէկ կրկին չորս գումարած է խնդրին վերջնական գոյն մը տալով։ Յիշեալ յանձնախումբը, ժողովին նախագահ ընտրած է Ատանայի նախորդ կուսակալ Նէտիմ պէյը։

ՆՈՅՆ.— Թիֆլիս արտադրող այծերու օտար երկրներ արտածումը բոլորովին արգելուած է նախարարաց խորհուրդի կողմէն։

ՆՈՅՆ.— Օսմ. գանձին պատկանող 5 միլիոն ոսկիի համապատասխանող մուրհակներ գնել որոշած է ֆրանսական կառավարութիւնը 5 տոկոսով։

ՆՈՅՆ.— Պեկրատէ կը հեռագրեն թէ Սերպ կառավարութիւնն ալ սկսած է ջորացրուելով։

ՆՈՅՆ.— Յրանայի հանրապետութեան նախագահ Մ. Բուանքարէ նոր քապիւնէի ընտրութեան գործը յանձնած է Մ. Տէլքապէի։

ՆՈՅՆ.— Ատանայի նորընտիր կուսակալ Ազմի պէյ իր վատառողջութիւնը բժշկելու համար երէկ մեկնեցաւ Եւրոպա։

ԼԻՆՕԼԵՈՒՄ տախտակավածներու համար, իր տեղաւորումը

ՈՐԱՍԹՈՒԼՇԹ ամէն տեսակ և տոկոսն զոյններով։

ՎԱՍԱՐԱՆ խահանոցի պատրոյքով՝ Յաւա պէյ և ճնշումով, ամենալեւրջին դրութեամբ։

ՎԱՍԱՐԱՆներ շաւին տեսակ և ԼՈԳԱՐԱՆՆԵՐ քորսընէ և թէրմօսֆօնէ և օղային կազմով։

Պիտի գտնէք տնտեսական և մատչելի գիներով վաճառատանց մէջ

Ս. Տ. ՆԻԳՕԼԱՏԻ ՈՐԴԻՈՑ

ՀՐԱՆՏ ՍԵՐՏԱՐԵԱՆ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԳԱԶՄԻՐԻ և ԴԵՐՁԱՍՏՈՒՆ — ԻԶՍԻՐ

Երեւոյթի իւր 2 (նախկին Մալոյ)
Վաճառատուն հետաւում ըլլալով օրուան նորաձեւութեանց Չմրան եղանակին համար ստացած է Անգլ. և Յրանս. քաղաքներու ճիւղ մթերք մը ամեն ճաշակի յարմար։ Վաճառուները կ'ըլլան մեծաքանակ և փոքրաքանակ, դիւրամատչելի գիներով։

15 տարեկ ի վեր անուն և վստահութիւն շահած դերձակատան մէջ կ'ընդունուին ամեն տեսակ ապագրանքներ ամեն նրբաձաշակներ ու զժաւարահանները գո՛ ձգելու պայմանով։

ԼԵԶՈՒԳԻՏԱԿԱՆ ՎԱՐՄԱՐԱՆ

3 Հազի ՄՈՒՄ փողոց 52

ԿԵՆԴԱՆԻ ԼԵԶՈՒՆԵՐՈՒ ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ՄԱՍՆԱԻՐ ՎԱՐՄԱՐԱՆ

Արական և իգական սեռերու համար դասընթացք, Լեզուներ կաւեգուին Պրախայի Եղիկացի Դերմանացի Լուսաղի Յոյն

ուսուցիչներէ։
Առեւտրական թղթակցութեան, Տօմարականութեան և սղաղրութեան, Երեւոյթան ժամը 6էն 9ը դիւրամատչելի գիներով։

Ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել Տեսչութեան։

50—29

